

ECHOES OF HOMELAND

TĖVIŠKĖS AIDAI

1973 m. gruodžio 11 d. Nr. 48

(922.)

Melbourne.

XVIII METAI

PASAULIETIS BAŽNYČIOJE

Popiežiaus Jono XXIII sušauktas Vatikano susirinkimas giliai įžvelgė į Bažnyčios ir žmogaus, jos nario, esmę ir padarė svarbių pakeitimų. Pirmiausia jis pavadino Bažnyčią Dievo Tauta, Dievo vaikų šeima, tuo pažymėdamas, kad visi šios šeimos nariai yra lygūs ir vienodai svarbūs. Susirinkimas iškėlė pasaulietį ir pastatė lygioj plotmėj su jo bro liu dvasiškiu. Tai jokiū būdu nepaneigia jo sakramentinių galių, bet nurodo jam bendradarbi — ne tarną ar talkininką, bet tikrą bendradarbį. Tuo būdu iškeliamas pasauliečio svarba ir vertė, pripažįstamos jo teisės ir primenamos jo pareigos. Jis yra pilnateisus Dievo Tautos narys, atgimęs per krikštą ir subrandintas sutvirtinimo sakramentu. Jis ne tik savo privačia malda ir darbu garbina visatos Kūrėją, bet aktyviai dalyvauja Mišijų aukoje ne kaip žiūrovas, bet kaip aukotojas. Nurodoma, kad reikalingas išmintingas pasauliečių patarimas, jiems patikimos gerovę keliančios pareigos, jiems paliekama veikimo laisvė ir laukas, o tuo pačiu raginama, kad savanoriškai tų darbų imtųsi. Iš to kyla naujos pasauliečių pareigos, laiko bėgyje pamirštos. Kas jie bebūtų, yra šaukiami, kaip gyvi Bažnyčios nariai dirbti jos plėtimui ir nuolatiniam pašventimui visomis jėgomis, kurias turi Atpirkėjo malone. Šiam apaštalavimui yra skiriami visi. Pasauliečiai yra ypatingai paskaukti įnešti Bažnyčiai ir jos veikimui į tas vietas ir sąlygas, kur vien su jų pagalba ji gali tapti žemės druska.

Apaštalavimas yra pasauliečio pareiga ir teisė. Šios pasauliečių pareigos ir teisės yra primenamos ir dvasiškiams: "Teatsimena vyskupai, klebonai ir kiti kunigai, kad teisę ir pareigą apaštaltauti turi visi pakrikštytieji, ar jie būtų dvasininkai, ar pasauliečiai. Bažnyčios statymo darbe ir pasauliečiai turi savo dalį. Todėl tegul broliškai su jais bendradarbiauja Bažnyčioje bei Bažnyčios gerovei ir ypatingai tesirūpina jų apaštalavimo darbais".

Sis pasauliečio iškėlimas ir įvertinimas yra tas didysis veiksnys, kuris duoda naujų vilčių mūsų tautinio supratimo ir gyvybės išlaikymui. Iš jo laukiama ne tik nuomonės pareikšimo, bet ir konkrečių darbų, o jiems įvykdyti, turi būti organizuoti. Be parapijų tarybų, mokyklų ir savų organizacijų vien pavieniai veikdami labai sunkiai ko nors atsiektų. Susirinkimo sprendimai sako, kad ne užtenka dalyvauti Mišijų aukoje, bet reikia būti gyvu Dievo Tautoje, savo parapijoje, organizacijoje — ne tik nariu esant, bet imantis ir atsakingų pareigų.

V. Č.

— Streikai tai mada, įsiviešpatavusi ir Australijoje. Daug žalos sukelia lakūnių, benzino pristatytojų, net kepėjų streikai. Bet yra ir nerimtų profesijų žmonių, kurie irgi streikuoja, pavyzdžiui žokėjai — arklų lenktynių dalyviai.

POLITINĖ APZVALGA

Arabų vadų suvažiavimas

Alžyre arabų viršūnių konferencijoje Jordano karaliaus Husseino adresu dėl jo atsargios savitos politikos ir izoliavimosi nuo bendro arabų fronto buvo pareikšta daug pasmerkimo ir neapykantos iš teroristinės Palestinos Išlaisvinimo organizacijos su jos vadu Arafatu. Husseino neleidžia jiems šeiminkauti Jordane. Suvažiavime buvo kiršinama, kad karalius turi būti nuverstas ir monarchija panaikinta. Konferencija pripažino, kad Palest. Išlaisvin. organizacija yra vienintelė Palestinos arabų atstovė ir tik ji turi už juos kalbėti. Matyti, tokios nuotaikos arabuose yra labai stiprios, nes už tai balsavo Saudi Arabijos ir Maroko karaliai Faisal ir Hassan.

Susitikimai ir pasitarimai Suez kanalo fronte 101-jo klm. sąlyčio punkte tarp Egipto ir Izraelio atstovų — generalų nutrūko. Dėl to abi pusės kaltina viena antrą. Egiptas pakaltino, kad Izraelis blokuoja pasitarimus, nepasitaukia į atokesnes linijas ir derybas. Izraelis kaltina, kad Egiptas nori Sovietų Sg. ir JAV išikišimo spausiti Izraelį, kad jis eitų prie nuolaidų, Izraelis kaltina, kad arabai neturi

tikro noro taikai ir nori Izraelio kapituliacijos. Izraelio min. pirmininkė Golda Meir sako, kad Alžyro konferencija nustatė "neįmanomas sąlygas" Izraeliui eiti į Zenevos taikos konferenciją. Įvyko po kelias valandas susisaukusių Suez kanalo fronte. Vienos paros mūšy Syrijos fronte dalyvavo ir šarvučiai. Tebėra smarki įtampa ir pavojus naujam karui. Izraeliui nenusileidžiant, Egiptas grąšina, kad nebus ir Zenevos konferencijos, į kurią numato vykti JAV ir Sovietų užs. reik. ministeriai dr. Kissinger ir Gromyko. Dr. Kissinger vėl imasi iniciatyvos tarpininkauti tarp abiejų pusių. Kai kas teigia, kad Izraelis yra pasiruošęs sugrąžinti didesnę Sinajaus pusiasalio dalį, bet pasilaikyti kai kurias sritis, kaip buferį prieš ateities puolimus. Senos sienos sudarytų tik laikiną ramybės pertrauką iki sekančio karo. Lybijos vadas pulk. Gadafi nėra patenkintas Egipto prezidentu Sadatu, jo karo vedimu ir paliaubomis. Nors ir yra planas sulieti Lybiją su Egiptu ir federacija, jis nutraukė su Egiptu ryšius atšaukdamas paskutinį "pasitarimą".

Aliarmas Korėjoje

Kom. Siaurės Korėja ėmė reikšti pretenzijas į penkias Pietų Korėjos salas Geltonojoje jūroje ir pagrįso, kad puls jos laivus, jeigu plauktų be jos leidimo. Jungt. Tautų — UN ginkluotų pajėgų vadas atmetė tokius reikalavimus, tvirtindamas, kad vandenys ir salos priklauso Pietų Korėjai. Tai pirmas teritorinis ginčas po karo 1953 m. Pietų Korėja įsakė savo kariuomenei būti paruošusi būklėje. Po didesnių bruzdėjimų sostinėje Seule, ypač studentų tarpe, reikalavusių demokratijos atstatymo Pietų Korėjoje, prezidentas Park Chung Hee pertvarkė ministrų kabinetą, pakeisdamas 10 ministrų ir saugumo vadą.

Paryžiuje "Le Monde" rašo, kad Sovietai kalba apie dviejų Kinijų egzistenciją, kaip apie realybę. To pagrinde glūdi Maskvos noras įsteigti ryšius su nacionaliniu Taivanu jos varžybose su Pekinu.

Sovietų kompartijos šefui Brežnevui nepavyko įtikinti Indijos premjerės Gandhi pasirašyti Azijos kolektyvinio saugumo pakta, nes tas, jos manymu, pakenktų Indijos interesams sąjungomis neįsipažinusių valstybių tarpe ir sukeltų Kinijos pyktį. Ji nulydėjo Brežnevą į Indijos parlamento posėdį, kur jis išdėstė Sovietų planą, kurį jis proteguoja jau keletą metų ir siūlė "taikos santykių, saugumo ir bendradarbiavimo įsteigimą Azijos kontinente, kur gyvena didesnė pasaulio žmonių pusė". Su juo lankėsi apie 140 pareigūnų. Po sutarčių pasirašymo dėl Sovietų pagalbos Indijai, vistik Indijos ryšiai su Sovietais bus glaudesni, nors Indija ir nesutiko duoti laivynui bazų.

Naujamie Graikijos režime

Rašo S. MILIUS

Trumpai

— Australai džiaugiasi, kad teniso sporte nugalėjo amerikiečius ir iš Clevelando parsivežė šiems metams laimėtą Davis taurę.

— Nežiūrint įtampas ir karo atnaujinimo pavojaus Vid. Rytuose vis dėlto yra vilčių, kad Izraelis ir Egiptas sueis naujomis deryboms. JAV vadovybė arabų — izraelių konfliktą aktyviai pasiryžusi laikyti savo laivyną Indijos vandenyne arčiau Vid. Rytų. Indijos vyriausybė susirūpino, kad nepertoliausiai ten sukinėjasi Hancock lėktuvnešis su laivais — palydovais, bet nesijaudina, kad tuose vandenyse plaukioja 20 Sovietų karo laivų.

— Sovietų atomo mokslininkas dr. Andrej Zacharov, kovos judėjimo dėl žmogaus teisių vadas, ruošiasi aplankyti JAV-bes ir laikyti paskaitas Princeton universitete. Zacharov kalba "nepaklusniųjų" vardu, kas Sovietams labai nepatinka, tačiau negali jo sulaukiuoti, nes pasaulis stebi jo žygius. Jeigu jis išvyktų iš Sovietų S-gos, komunistams būtų lengviau užgniaužti visą jiems nemalonų judėjimą. Neaišku, ar jo žmona vyktų kartu. Paskutiniu metu ją dažnai tardė saugumo policija. Nors Zacharov yra atomo ekspertas, vandenilio bombos kūrėjas, tačiau tas netrukdytų išvykti, nes jis jau 5 metus nebedirba toje srityje.

— Sovietų poetas — rašytojas Jevgenij Jevtušenko kartais savo kūriniuose pakritikuoja Sovietų gyvenimą, tačiau Sovietų valdžia juo pasitiki ir leidžia gastroluoti po užsienius propagandiniams motyvais. Jis vėl lankėsi Australijoje. Jis giria australų vašingumą. Jo žodžiais, australai girdi tikrai apie Sovietų negeroves, bet ne apie jos kultūrą ir tikrus laimėjimus. Pageidauja "kultūrinių mainų." Komentatorius sako, kad jis nemėgsta politinių klausimų. Tai įprasta užčiauptos burnos žymė tų žmonių, kurie atvyksta iš Sovietų.

— Čilės kariškių valdžia leido iš krašto išvykti 4.342 asmenims ir netrukdo išemigruoti tiems, kurie pageidauja.

Kodėl arabai nemėgsta Olandijos?

Olandija nacių laikais pergyveno žydaitės Anne Frank tragediją. Ji slapstėsi Olandijoje, rašė dienyną ir, nesulaukusi 16 metų amžiaus, buvo nacių pagrobta, nugalbenta į Belzeno kacetą ir ten nužudyta. Mažiausiai 100.000 Olandijos žydų naciai sunaikino. Tie dalykai sukelė užuojautą žydams ir sudarė formavą prožydišką laikyseną. 1967 m. Izraelis gavo iš Olandijos lėktuvams didelės amunicijos atsargas. Kada Palestinos teroristų spaudimu Austrija sutiko uždaryti Sovietų žydams tranzito stovyklą, Olandijos premjeras Uyl pasiūlė Olandijos patarnavimą. Paskutiniam karui iškilus, Olandijos užs. reik. ministeris ėmėsi tarpininkavi-

mo kalbėtis su arabų pasiuntiniais už Izraelį. Arabų naftos nutraukimas Olandijai labai žalingas: naftos rafinerijos turės nutraukti darbą, kils bedarbių, šventadieniai negalima važinėti automobiliais, tuštėja restoranai ir viešbučiai, pajamos iš turizmo nukentės. Roteramo gyvenimas apmiršta, iš Roteramo vamzdžių linijomis Vak. Vokietija gaudavo trečdalį jos aprūpinimo nafta ir Belgija du trečdalius. Olandija turi daugiausia rafinerijų, kurios aptarnaudavo kitus kraštus. Dabar Olandijos pasiuntynys su karalienės Julianos padrasinimu lankosi pas arabus, bandydamas gauti benzino krašto ūkiui gyvuoti.

ALK Federacijos ženklelis

Paprastai organizacija ar draugija turi savo vėliavą, turi kokią nors emblemą ar ženklą. Australijos Lietuvių Katalikų Federacija tokio ženklo iki šiol neturėjo, nors jau žengia į dvidešimtuosius darbo metus. Jau ne pirmą kartą šis klausimas buvo iškilds Federacijos Valdyboje ir galiausiai jis išspręstas prieš šį vienuoliktąjį Federacijos suvažiavimą. Fed. Valdyba nutarė pasigaminti tokį ženklą, kuris simbolizuotų tautinį ir religinį motyvą po ALK Fed. inicialais. Šį sprendimą apipavidalinti reikėjo menininko. Taip Fed. Valdyba kreipėsi į mūsų gerai žinomą menininką Viktorą Simankevičių. Jis šį uždavinį ir atliko. Kaip čia matome, tautiniais raštais nupintas kryžius ir jo apačioje Federacijos inicialai — ALKF.

Ženklelis menininko skoningai sudarytas, neperkrautas ir lengvai išreikšta tautinė ir religinė idėja.

Šio dydžio ženklelis bus naudojamas Federacijos raštų popieriuose. Taip pat padarytas šitoks metalinis ženklelis, bet jis bent 3 kartus mažesnis ir išgraviruotas paauksuotame

skyde tamsios spalvos. Skyde jis atrodo labai simetriškas ir gražus. Jis lengvai segamas prie švarko atlapo. Tokį ženklą šiemet gaus Federacijos suvažiavime kiekvienas jo atstovas. Ženklio įteikimas suvažiavime yra pramatytas atskiru punktu. Fed. Valdyba yra pramačiusi tokiais ženklais apdovanoti taip pat visus buvusius Fed. Valdybos pirmininkus.

Nuoširdžiai dėkojame dailininkui Viktorui Simankevičiui už puikiai atliktą darbą. Tai ne pirmas jo pasitarnavimas. Jo meniškios rankos darbas yra šio laikraščio etiketė — "Tėviškės Aidai", o taip pat "Moterų Pasaulys". Dabar jo meniškasis sugebėjimas žymės ir pačią Federacijos emblemą.

ALK Federacijos Valdyba

Pasaulį jaudina energijos krizė

NAFTA TURTINGOS ŠALYS DIKTUOJA POLITINIUS ĖJIMUS

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

Venuecelos ir arabų kraštų. Didžiulė pramonė ir nepaprastai didelis autovežimų kiekis vis didina naftos paklausą. Amerikos ekonomistai yra apskaičiavę, kad 1980 m. šiam kraštui reikės importuoti 37 proc., o 1990 metais apie 50 procentų reikalingos naftos.

Nūdien viskas elektrifikuojama ir motorizuojama. Elektros energija jau varomi ne tik tie įvairūs valytuvai, bet ir dantims šveisti šepetėliai, šukos plaukams šukuoti, šepečiai dražuizams valyti.

Kai prasidėjo arabų šalių — Izraelio karas, arabai ėmėsi tam tikrų represinių priemonių. Susitarusios šalys suvaržė naftos produktų tiekimą visoms toms šalims, kurios vienu ar kitu būdu rėmė Izraelį arba palaikė su juo draugystę. Kai kurios naftos tiekimo linijos — naftos srovė buvo šiek tiek sulaukyta. Tuo pačiu metu visame Vakarų pasaulyje išsilo didžiulė naftos krizė, kokios nebuvo nuo II pasaulinio karo laikų.

Naftos teikimo suvaržymas daugiausia palietė Japoniją, kuri kaip ir neturi savo naftos išteklių. Buvo palaužtas ne tik ta krašto susisiekimas, bet ir elektros gamyba, pramonė. Daudelis susisiekimo priemonių ir fabrikų turėjo sustoti, atsirado didelis bedarbių skaičius. Iš Europos šalių naftos normavimas daugiausia palietė Olandiją, Italiją, Vakarų Vokietiją, Belgiją, žinoma, ir kitus aukštos pramonės kraštus.

Vieneri valdymo metai

Sukako vieneri metai Darbiečių valdžios min. pirm. Whitlam vadovybėje. Darbiečiai buvo veikliūs, aktinai, gyvenimas nepagerėjo, nežiūrint viliojančių pažadų. Whitlam skelbia, kad tie metai buvo didelio pramonės našumo ir pažangos metai visai Australijai. Opozicijos vadas liberalas Snedden sako, kad tai buvo katastrofiški metai Australijai. Vienas per daug gyrėsi, antras per daug peikė. Abi pusės ne be prieikaistų ir vienybės palaikymu. Peštynių yra su partijos rinktu centro komitetu, partijos vadovybe, unionais ir net pačių ministerių tarpe, kurie kartais tuo pačiu reikalui kalba skirtingais balsais. Liberalų ir Krašto partijos po nelaimingų jiems rinkimų ir viešbučių, pajamos iš turizmo savais keliais, bet tik neseniai surado bendrą kelią. Whitlam yra arogantiškas, bet gabus diskutuojantis, su kurfiuo Sneddeniu sunku lankytis. Krašto partijos vadas Anthony daugelio būtų pageidaujamas opozicijos vadu Sneddeno vieton, bet jo partija yra mažiau

skaidri. DLP nevisada sklandžiai žygiuoja su liberalais — darbiečiais. Bendrai opozicijai trūksta naujų dinamiškų impozuojančių planų.

Po atėjimo prie valdžios smarkiai jaučiama Darbiečių nacionalizmo linija užsienio politikoje, svetimuose iš užsienio investavimuose ir natūralių išteklių kontrolėje. Whitlam reikalauja, kad Australijos balsas tarptautinėje scenoje būtų daugiau išklauskamas, bet, deja, Australijos ginkluoto pajėgumo lygis Darbiečių mažinamas. Su komunistų kraštais, ypač Kinija, Darbiečiai suartėjo, bet nutolo nuo Australijos tradicinių vakarinių sąjungininkų. Suartėjimas su Kinija buvo lengvas valdžiai žygis, bet sunkus kraštui dalykas karo prievolės panaikinimas. Dabar jie griežtai stiprini Civilinę karo apsaugą. Didelė krašto negerovė, kuri paliečia kiekvieną šio krašto gyventoją, tai infliacija, kuri smarkiai kyla ir Darbiečiai nesuranda gerų vaistų jai gydyti.

Jei ausirūpinimas nafta sunkiai sprendžiamas Japonijoje, Vak. Vokietijoje, Italijoje ir kitur, tai Amerikoje galima jį lengviau išspręsti, nes šis kraštas turi milžiniškus naftos kiekius kontinente ir Aliaskoje. Tačiau ir čia laikinė naftos produktų stoka ėmė neigiamai veikti pramonę, akcijų rinką. Alyvos produktų ėmė trūkti ne tik krašto viduje, bet ir JAV kariuomenei, ypač karo ir oro laivynui Viduržemio jūroje, kuris buvo aprūpinamas arabų šalių alyva. Visa bėda, kad Amerikos politikai ir ekonomistai naftos krizės nebuvo numatę, todėl, pradėjus silpnėti arabų naftos šaltinių srovė, ėmė justis šio krašto naftos krizė ir Amerikoje, nes ruošti naujas Aliaskos ir vietinių šaltinių eksploatavimo linijas nėra greitas darbas. Tačiau reikalingi teisiniai nuostatai jau priimti ir nauji naftos šaltiniai po tam tikro laiko vėl pradės gaivinti Amerikos susisiekimą ir pramonę.

Vakarų Vokietija ir kiti aukštos pramonės kraštai nepaprastai suaktyvino branduolinės energijos laboratorijų darbą ir tyrimus, galimai greičiau pagaminti atominę energiją varomą autovežimį. Kiti guodžiasi, kad arabų šalių boikotas nebus amžinas: arabai veikia pritrūksią pinigų ir būsia priversti vėl laisvai parduoti užsienio kraštams savo naftą.

Energijos krizė pradeda išaukti ekonomė ir politinė krizė, nes auga bedarbių skaičius, didėja žmonių nepasitenkinimas vyriausybės politika. Jau atsirado tam tikrų nesutarimų tarp Amerikos ir Europos sąjungininkų. Visa tai turės įtakos ir politinių klausimų sprendimui, jų tarpe ir į Izraelio — arabų konfliktą. Tačiau ir arabų šalyse dėl to negali labai džiaugtis, nes Amerika ir Europa ieško naujų rinkų ir energijos šaltinių. Pasireiškusi krizė gali tik pagreitinti jų ieškojimą ir suradimą. Gali atsitikti taip, kad arabams atiteityje pradės trūkti naftos pirkėjų, o tuo pačiu neteks ir lengvai gaunamą pajamų.

TĖVIŠKĖS AIDAI
SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA
Redaguoja Redakcinę Komisiją. Vyr. redaktorius kun. Pr. Daukyns. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, Red., 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031
Prenumeratos kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1.50 Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:
TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

DAINOS KONCERTAS

Gruodžio 2 d. turėjome progą išgirsti jau 24-tą metinį Dainos Sambūrio koncertą, kuris, kaip paprastai, įvyko Melbourno Lietuvių Namų koncertų salėje. Įdomu buvo pažūrėti ką naujo tie mūsų darbštūs ir ištvermingi dainoriai šiame mums paruošė. Atspausdinta programa kukli, tačiau joje tuoj krito į akis antro dirigento — Danutės Levickienės įvedimas, nemažas skaičius naujų dainų ir savų dainorių meninis indėlis.

Sambūrio širdis — dirigentas Albertas Čelna mums jau gerai žinomas ir aukštai vertinamas dirigentas. Jokubauskaitė — Levickienė žinoma gera pianiste, nuolatine akompanuotoja, tačiau kaip dirigentė tokiam koncerte ji jau antrą kartą pasirodė. Jai teko diriguoti vyru chorui dvi dainas:

audrą katučių ir turėjo būti pakartota. Teko chorui kartoti ir A. Mikulskio ne kartą dainuotą dainą Melnykas. Čia daina visą laiką monotoniška, tarsi malingo garnos rieda pirmyn, tačiau humoristiniai įsikišę įvairių naminių gyvulių garsai, skirtingų dainininkų perduodami, daro tą dainą gyva ir įdomia. Dainininko V. J. Alekno žodžiai pritaikyti R. Wagnerio muzikai dainai — Kraštas Lietuvos, veikė klausytojus žavinčiai. Ypatingai atsimintini patriotiniai žodžiai: Tėvai mylėjo kraštą Lietuvos, broliai neapleiskime krašto Lietuvos. Solo partiją atliko Arūnas Staukaitis, o dirigavo šiai dainai vėl D. Levickienė (mišrus choras).

Patraukė akį mūsų S. Čižausko su P. Lemberu sukurta daina, pritaikyta St. Gailevičiaus muzikai. Tuo pat metu

Prof. Juozas Brazaitis
Visuomenininkas, rašytojas,
politikas, atkaklus ir drąsus
kovotojas dėl Lietuvos Laisvės,
gimęs 1903 m. gruodžio
9 d. Marijampolės aps.

Juozas Brazaitis (Ambrazevičius), mokslus ėjęs nepriklausomoje Lietuvoje, studijas gilinęs Vakarų Europoje, yra tipingas lietuvis vakarietis kilniausia tų žodžių prasme. Gilios dvasinės kultūros vyras, grožinės literatūros metraštinkas. Lietuvių kalbą ir literatūrą dėstė Kaune Aušros Mergaičių gimnazijoje, o universitete skaitė Lietuvių literatūros ir tautosakos kursą, perteikdamas naujausius Europos

PROF. JUOZO BRAZAIČIO 70 M. SUKAKTIS

J. Brazaitis visuomeninėje veikloje mieliau pasirinkdavo darbo našta, bet ne viešumą, visur norėjo likti nuošaliau, nors tuo pat metu jis vadovavo. Taip jis jau 1926 m. buvo Šatrijos Meno d-jos vienas steigėjų, taip jis 1938-40 m. prisiėmė ir Lietuvių Kalbos ir Literatūros Mokytojų s-gos pirmininko pareigas, Ateitininkų Sendraugų s-gos pirmininkas, visur talkininkavo žurnalistams, rašytojams ir kt. Nuo 1937 m. apie jį su dr. Ig. Skrupskeliu, a. a. dr. Pr. Dielininkaičiu, dr. A. Damušiu ėmė burtis tarp fakultetinis ir tarp korporacinis studentų visuomenininkų ratas, kuriam prof. J. Brazaitis 1939 m. nusakė tikslus: eiti į visuomenę, prisiimti darbo našta ir apie save telkti branduolį, kuris suburtų kultūros ir visuomeniniam darbui visas pozityvias lietuvių tautos jėgas.

Kaip politikas prof. J. Brazaitis jau reikšėsi Naujosios Romuvos bičiulių įvairiuose pasitarimuose Lietuvos vidaus ir užsienio politikos klausimais, o plačiai išryškėjo 1941 m. kada jam teko prisiimti Laikinosios

Vyriausybės darbo našta ir jos vadovybę, pakviestas eiti minis terio pirmininko pareigas. Išvalgūs buvo jo siūlymai VLIKo Vykdomoje Taryboje 1946-51 m., kurioje jis buvo informacijos ir užsienio reikalų tarnybos valdytojas, padėtį vertino labai realiai, nesileido į emigrantines iliuzijas ir iš visų reikalavo darbo.

Prof. J. Brazaičio dideli nuopelnai Lietuvių literatūros kritikoje, stambus indėlis tremties publicistikoje. Mums visiems jis brangus dėl savo pagrindinio vaidmens 1941 m. Laikinoje Lietuvos Vyriausybėje ir pogrindžio bei rezistencijos veikloje, vienas pagrindinių Lietuvių Fronto įkvėpėjų. 1950 m. jam buvo perduoti organizuotos rezistencijos įgaliojimai iš Lietuvos. Tai rodo, koks tuo metu didelis buvo jo autoritetas ne tik čia, bet ir bolševikų okupuotoje Tėvynėje. Gaila, kad jo gausūs, pilni gilių minčių ir įžvalgos publicistiniai straipsniai išbarstyti periodikoje dar nesurinkti ir neįšleisti atskiru leidiniu, kurių išėitų daugelis tomų. Tai būtų

tiesioginė jo gerbėjų pareiga tuo pasirūpinti. Tai pareiga tiek iš pagarbos didelei asmenybei, kiek plačiosios visuomenės ir ypač ateities Lietuvos naudai.
PD

Džiugo Tuntas

Tunto metų užbaigimo sueiga gruodžio 16 d. Visi Tunto nariai renkasi šv. Jono bažn. kime prieš 11.40 val. Organizuo-tai dalyvausime pamaldose, o po jų Tunto Tėvų Komitetas Lietuvių Namuose visiems parūpins užkandžius. Sueiga prasidės 2 val. Buvęs tuntininkas oficialiai pristatys tuntui naują tuntininką s. v. v. sl. N. Ramanauską. Po to bus rodomi filmai iš Jubiliejinės Stovyklos Amerikoje, kuriuos padarė v. s. v. sl. Rasa Milvydaitė.

Visi, kurie dalyvaus vasaros stovykloje, nedelsiant registruotis pas tunto vadovus.

Ps. Vl. Stasiliūnas
Buvęs Džiugo Tuntininkas

AUŠROS TUNTAS

KATALIKIŠKAME
GYVENIME

— Roma: Dominikonų ordino vyr. vadovas Tėvas Fernandez praneša, kad paskutiniiais metais visose ordino provincijose padidėjo naujai stojančių į vienuoliją skaičius. Dabar dominikonai turi 8.300 narių, kurių tarpe 2.000 brolių vienuolių. Seserų dominikonų ordine šiuo metu yra per 50.000 vienuolių.

— Vatikanas: Misių centras praneša, kad paskutinį dešimtmetį kandidatų į kunigus sumažėjo Europoje ir Šiaurės Amerikoje, o Azijoje ir Afrikoje seminaristų skaičius kasmet auga.

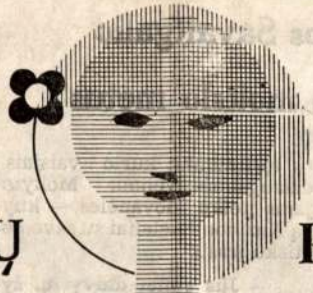
— Roma: Lapkričio 22 d. čia pasibaigė tarptautinis moterų vienuolių unijos suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie šimtas vyriausiųjų moterų vienuolių, viršininkų, atstovaujančių per vieną milijoną seserų. Unijos suvažiavimai rengiami kas treji metai.

— Paryžius: Lapkričio 25 d. pasibaigė Prancūzijos katalikų intelektualų studijų savaitė, kurioje dalyvavo teologai, filosofai, ekonomistai, sociologai ir kitų sričių mokslininkai, nagrinėję temą "Ką reiškia būti krikščioniu šiandien". Suvažiavimas baigėsi iškilmingomis

LIETUVIO KALINIO DAINA

Iš Antologijos "Poezija iš Sibiro"
Mūsų brolių ir sesių didelių išgyvenimų
ir alpių kančios dokumentas

MOTERŲ PASAULYJE

Redaguoja M. Slavėnienė, 25 Maranoa St., Auburn, NSW. 2144.

MŪSŲ VAIKAI
MŪSŲ VARGAI

Ir vėl pasibaigė mokslo metai Australijoje. Mokyklinio amžiaus jaunimas — nuo vaikų darželio pipiro iki studento — užpildo beprasidedančias karštąsias vasaros dienas. Vaikų linksmi balsai skamba namų aplinkumose, gatvėse, autobusuose, traukiniuose, paplūdimiuose. Visas kasdienybės monotoniškas gyvenimas įgauna kitą nuotaiką, kitą spalvą — gaivališkas jaunas judrumas paliečia visus.

Australiškų mokyklų mokytojai džiaugiasi prasidėjusiomis ilgomis vasaros atostogomis, traukia į nuosalesnes vasarvietes — atpalaiduoti savo nervus, atsigaiivinti gamta.

Si mokslo metų pabaigos nuotaika nepraeina nepalietusi ir mūsų vargo savaitgalių mokyklėlių. Mes taip pat, nors tik miniatiūra palyginus su viso krašto mokyklomis, „iškilmingais aktais“ užbaigiame mokslo metus, džiaugiamės savo „abiturientais“, pereinančiais iš žemesnės klasės į aukštesnę, skaičiuojame naujai įstojančiuosius. Tarpusavyje kalbamės: „Štai jau vėl baigėsi mokslo metai“.

Tik mūsų mokyklų mokytojų, užbaigusių mokslo metus, kasdieninė rutina mažai kuo pasikeičia. Jie negali, taip kaip australai mokytojai, numesti kelioms savaitėms nuo savo pečių naštos ir kur nors išvažiuoti poilsui. Mūsų mokytojai ne iš savo pedagogiškos profesijos valgo duoną, renka — užsidirbia atostogoms. Mūsų mokytojų darbas mokykloje — tai didžiulė jo didžioji dvasios auka, daug ko atsisądęs pasišventimas, atsidavimas savos gimtosios kalbos išlaikymo tikslui. Ir dėl to jis nesizvalgo kokio nors už tai atpildo, profesiškos algos, kad iš to susidarytų biudžetinių atsarų. Šiais laikais sunku būtų surasti didesnį idealistą už mūsų mokytoją. Ir mūsų mokytojai mokyklines atostogas ne poilsui panaudoja, bet tarpusaviams pasitarimams ir persvarstymams mokyklinių reikalų, paruošimui geresnių planų sekančioms mokslo metams. Nuo šių pasirengimų priklauso visa mokslo sekmė. Mūsų mokykla duoda pagrindą ir pomokyklinio jaunimo charakteriui.

Todėl šia proga norisi dar kartą persvarstyti kai kurias J. Slavėno mintis, deklaruotas 1965 m. tarpžinybiniame jaunimo auklėjimo reikalais susirinkime, įvykusiame Bankstowne, Sydney.

„Jaunimo problema yra sena, kaip pati žmonija, ir tarp senimo ir jaunimo visada yra tam tikra pažūrų kolizija. Spauda, televizija, radijas mums kasdien praneša apie jaunimo tarpe pasitaikančius reiškinis, kurie visame pasaulyje kelia susirūpinimą tiek valstybinių, bažnyčios, tiek socialinių bei teisinių institucijų sluoksniuose.

Mums, vyresniems amžiuje, daug kas nepatinka dabartiniam jaunime: šokiai, šukuosenos, jaunuolių apželdinti veidai, „rocks“ muzika ir t.t. Bet čia mes būname kartais ir per griežti. Kai mes buvome jauni,

daugeliu atvejų panašiai priešginiškai elgėmės. O mūsų tėvai ir mamos irgi dėl to sielėjosi; kai kurie garbingi asmenys vyresniosios kartos augimo metu moderniuosius šokius (foxtrotą, tango) laikė nesuderinamais su jaunimo idealizmu.

Bet šios apraiškos, jei jos nėra susiję su gilesnėmis, yra natūralios ir laikino pobūdžio, jos praužia kaip vėjas. Yra betgi kitokių jaunimo tarpe reiškinų, kurie jau tikrai kelia susirūpinimą: pasikėsinimas prieš asmenį ir turtą; smurtas, prievartavimas; vandalizmas ir chuliganizmas (viešo ir privataus turto naikinimas); muštinės, net iki žudynių, grupės prieš grupę; nepasidavimas jokiam autoritetui.

Svarbiausia visų aukščiau minėtų reiškinų pradžia ir šaltinis — dvasinė tuštuma, moralinis pelkynas, kada nieko nėra kilnaus ir brangaus; siekimas laisvės, žinoma tik sau ir savaip, bodėjimasis darbu, noras smagumų, pramogų, vengimas atsakomybės ir pareigų. Čia jau problema. Su šia problema yra sunku kovoti, nes už jos — biznio interesus, remiamas tokių masės veikimo priemonių kaip spauda, radijas, televizija, kinai. Šiomis priemonėmis jaunimas padaromas tuščiaaviduriu žiedu, kuriam niekas nerūpi: nei mokslas, nei me nas, nei visuomeninė veikla, o vien savo užgaidų patenkimas. Tačiau, kalbėdami apie jaunimo problemą, mes turime įsąmąsiai pabrėžti, kad tai nėra taikoma visam jaunimui apskritai. Didžiąją jaunimo dalį sudaro kilnus, idealų siekias jaunimas, savo darbštumu ir atsidavimu kuria aukštas vertybes, kuris yra tikras tautos žiedas ir jos ateities garantija. Toks jaunimas užpildo mokyklas, reiškiniai meno, mokslo, visuomeninio gyvenimo srityse.

Mums, lietuviams, jaunimo klausimas yra dvilypis. Be bendrojo rūpesčio, kuris liečia triukšmaujančią jaunimą, mes dar turime ir antrą dalį, mes turime savo nuosavą problemą, apimančią iš dalies ir tą jaunimą, kuris neįeina į triukšmaujančią kategoriją.

Kad išvengtume galimų nesupratimų, turime padaryti tokių paskirstymą: a) jaunimas, kuris gimęs Lietuvoje. Šiam jaunimui Lietuva tebėra tėvynė. Nors ne visi ją prisimena, bet jau vien žinojimas, kad ten yra gimęs, sukelia tam tikrus jausmus. Tai jaunimas, daugumoj išėjęs į platesnį gyvenimą, įsigijęs profesijas, pasipuošęs mokslo laipsniais. Geriau tikėtų jį vadinti jaunąja karta. Šio jaunimo nemaža dalis yra įsijungusi į bendruomeninį gyvenimą ir yra tos bendruomenės dalis. b) Antrą grupę sudaro jaunimas, gimęs tremtyje ir jau emigracijoje. Pirmasis nors dar ir tebeturi mažą stovyklinės lietuviškos aplinkos įtaką, tai antrasis jau iš karto yra patekęs į kitą aplinką. Kol jis namuose, tėvų įtakoje, jis yra lankstus kaip jaunas medėlis, bet vos tik išėjęs į gyvenamojo krašto mokyklą, jis nuo pirmųjų dienų keičiamas, ir

nuo šio momento prasideda tragiška kova — tarp tėvų, turinčių mylinčias širdis, ir svetimos mokyklos, apsišaršusios visomis asimiliacijos priemonėmis. Nuo šio momento jaunuolis neišvengiamai pasidaro imlus naujiems įspūdžiams ir naujoms pažintims, kurios ne visos mums yra mielos. Taigi nuo šio momento ir mūsų budėjimas turi būti sustiprintas.

Gyvenamojo krašto mokyklos įtakai turi būti priešpas tatyta lietuviškoji mokykla. Kiekvienas vaikas, vos pradėjęs lankyti viešąsias mokyklas, tuo pačiu metu turėtų būti įjungiamas į mūsų savaitgalio mokyklas. Visų pirma tas jau pachiui vaikui sudarytų mokyklos tęstinumo įspūdį ir neatbaidytų nuo šios pastarosios kaip nuo nereikalingo sunkinčio dalyko. Savaitgalio mokyklos lankymas turėtų būti labai reguliarus. Daug paskatinti mokslo vaikus teikia viešas pasirodymas prieš vyresniuosius, ypač su vaidinimais. Ekskursijos, iškilos vaikams ypač domi. Mokyklų rengiamos šventės, ypač mokslo metų užbaigimas, turėtų būti ne vien vaikų bei jų tėvų šventės, bet ir visos bendruomenės, nes ir mokykla — bendruomenė miniatiūroje. Po vaikų atliktos dalies turėtų būti įjungta ir suaugusiųjų meninės pajėgos. Lygiai ir vaikų dalyvavimas viešose bendruomenės šventėse ir jų programose turėtų būti būtinas. Prie kiekvienos mokyklos turėtų būti ir savo tarpo korespondentų, kuris galėtų būti kasmet keičiamas. Jaunimo spaudoje vaikai išbandys ką mokykloje išmokę — reikšti savo mintis gimtąja kalba ir raštu.

Organizacijos. Priklausymas pasirinktai organizacijai yra mūsų gyvenimo sąlygų būtinybė. Organizacija yra tautinio gyvenimo ryšys, atskiru asmenų suartintoja ir priemonė pavieniam asmeniui reikštas kolektyve. Šiuo metu mes turime jaunimo organizacijų — skautų, ateitininkų, sportininkų. Kiekviena šių organizacijų, siekdama savo tikslų, turėtų palaikyti tamprų, draugišką savitarpio ryšį bendradarbiavime. Juk yra seserys. Viešumoje jos galėtų reikštis ne vien atskirai, bet ir drauge. Besireiškdamas skyrium jos galėtų išvystyti kultūringą lenktyniavimą, tuo duodamos aktyvią gyvesnei veiklą.

Jaunimo spauda. Turime savo lietuvišką spaudą, pasirodo ir viena kita knyga. Tai mus džiugina. Bet ar mūsų spauda tebebus, kai dabartiniai jos bendradarbiai ir skaitytojai pasitrauks iš jos eilių? Ar pasitraukiančiųjų eilės bus papildomos naujais bendradarbiais ir skaitytojais iš mūsų jaunimo tarpo? Šiame krasėje gyvenant savaime tas neįvyks. Reikia sudaryti sąlygas, kurios mūsų jaunimą pritrauktų prie lietuviškos spaudos ir parengtų užimti

NEPILNAS PATIEKALAS

Ir Amerikos šeimininkės kenčia nuo aukštų mėsos kainų. Todėl ir ant prezidento Nixono stalo vis dažniau pradėjo rodytis lietuviškasis „netikras zuikis“ (meat loaf). Prezidentas jį labai mėgstas. Bet jis būtų skanesnis, jei Baltųjų rūmų kulinarai žinotų, kad vietoj žalių salotų, būtų pateikiama tarkuoti raudonieji burokėliai, kurie lietuviškam skoniui yra būtini.

vyresniųjų vietą. Mes turime turėti lietuvišką jaunimo spaudą — jį būtų mūsų spaudos darbininkų mokykla. Šiuo laiku turime „Ateities Žingsnius“, skautišką ir pan. Tėvai turėtų skatinti savo vaikus, kaip galima daugiau, bendradarbiauti jaunimo spaudoje.

Mūsų jaunimas, išėjęs iš vargo mokyklėlių žengia toliau. Mūsų ryšys su juo turi būti ir toliau tamprus — turime ieškoti būdų kaip jam padėti išlaikyti ir net praplėsti lietuviškumo sąmonę. Galėtume teikti paramą jo moksliniuose darbuose. Mūsų jaunimas aukštosiose mokyklose atliktų didelį darbą mūsų tautiniams reikams, jei jis, pagal galimybę, siekdamas mokslo laipsnių savo darbams temas pasirinktų ar tai iš Lietuvos istorijos, lietuvių kalbos, meno, muzikos, literatūros ir kit. Ypač būtų sveikintina, jei temų būtų rasta iš tarptautinės teisės, kur būtų išskelbiama lietuvių valstybės padėtis. Po pirmojo pasaulinio karo mūsų jaunimo dalis studijavo ar gilino žinias užsienio universitetuose. Nemažai jų pasirinko disertacijoms temas iš Lietuvos istorijos, lietuvių kalbos, tarptautinės politinės padėties ir kit. Tai mūsų studijuojančiam jaunimui gražus pavyzdys.

Mūsų jaunimas dar nėra prarastas. Jo dauguma yra taurus, darbštus, tačiau mes žinome, kokios yra sąlygos, kuriose jis auga ir bręsta. Vyresnieji turi eiti jam į pagalbą, kad jis: susidarytų tvirtą dvasinį pagrindą apskritai ir tautinį ypatingai; kad jo jaunimo dalis, kuri yra paviliota kitų įtakų, rastų save, savo idealą, kad jis siektų tobulėjimo, mokslo ir kad taptų naudingu mūsų tautos, mūsų bendruomenės nariu, o ne bevadžiū kokio nors fabriko ar įstaigos nareliu. Tikime ir dirbkime, kad to nebūtų“.

Sis, aukščiau duotų sugestijų žiupsnelis gal bus pravarčius mūsų pedagogams ir tėvams, žvelgiant į sekančius mokslo metus.

Genė B.

Ada Karvelytė

IEŠKAU KŪDIKIO ŠYPSENOS

Nemokui apgauti

Varganos savo širdies

Kalėdų džiaugsmo žvilgesiu,

Nes mano dienos

Pabiro kaip karoliai.

Veltui čia ieškau

Susikirdusių motinos rankų.

Vėjo dainos

Ir eglės šakėm

Kvepiančio kiemo.

Graudu, labai graudu,

Nes mano dienos

Pabiro kaip karoliai.

Atsiminimuose,

Tartum baltam sapne,

Rankioju palaimintas valandas

Ir ieškau Kūdikio šypsenos,

Kuri būtų panaši

Į žvaigždę...

Mirė dr. M. Andziulytė - Ruginienė

Iš Lietuvos gautomis žiniomis, š. m. spalio 11 d. Kaune mirė dr. Marija Andziulytė — Ruginienė, istorikė, pedagogė, bebaigdama 77-sius metus savo amžiaus.

Dr. M. Ruginienė nepriklausomos Lietuvos laikais buvo viena iškiliausių moterų. Gimusi Paežeriuose, Vilkaviškio apskr. baigusi Vilkaviškio mergaičių gimnaziją, prasidėjus Pirmam pasauliniam karui pasitraukė į Rusiją ir toliau mokėsi Peterburgo mergaičių aukštuosiuose kursuose. 1917 m. revoliucijai prasidėjus, Amerikos Romos Katalikų Susivienijimas buvo paskyręs kelias stipendijas Rusijoje esantiems lietuviams eiti aukštuosius mokslus Šveicarijoje. Iš šių stipendijų keturios teko Lietuvaitėms mergaitėms: Marijai Andziulytei (vėliau Ruginienei), Onai Petrauskaitėi (vėliau Krikščionienei), Uršulei Urnėžūtei (vėliau Starkienei) ir Emilijai Ramanauskaičiai (vėliau vienuolei kazimierietei seselei Alfredai). Tačiau stipendijos galėjo būti išmokamos tik Šveicarijoje, o mergaitės net kelionės pinigų neturėjo. Joms pagelbėjo kun. Vailokaitis: kiekviena gavo po 300 rub. Kelionėje į Šveicariją joms teko patirti nepaprastai daug vargo. Ypač pereiti Vokietiją buvo sunku. Prie sienos buvo iš jų atimtas visas maistas, o pinigų buvo jau beveik nebelikę, nes iki gavo leidimą pervažiuoti Vokietiją, 4 mėnesius turėjo gyventi Švedijoje. Badas pažvelgė į akis. Tik O. Petrauskaitė ir Putinas (kartu važiuos į Peterburgą į Šveicariją su tokia pat stipendija studijuoti) teturėjęs pinigų dviem dienom pietus pavalgyti. Tuo metu maistu dalijosi visa grupė.

Fribourge mergaitės buvo apgyvendintos vienuolių katalikiečių internate. Tačiau Fribourge susidūrė su kliūtimis įstoti į universitetą. Tik Stasio Salkauskio (tėn jau studijavusio) pastangomis buvo priimtos. M. Andziulytė pagrindiniu studijų dalyku pasirinko istorijos — filosofijos fakultetą. Istorijos studijos jai labai gerai sekėsi ir, baigusi universitetą, parašė disertaciją apie Žemaičių vyskupijos įsteigimą. Už šią disertaciją ji gavo filosofijos dr. laipsnį.

Universitete Marytė tarp

Moterų suvažiavimas

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos (LMKF) Vokietijos skyriaus atstovų suvažiavimas įvyko rugsėjo 15-16 d. Stutgart-Bad Cannstatte. Įvadinį žodį tarė Vokietijos LMKF valdybos pirm. E. Lucienė. Paskaitas skaitė: LMKF centro valdybos pirm. I. Banaitienė iš New Yorko — „Išpareigojimas lietuvių“, K. Brazaitienė iš Heidelbergo — „Lietuvė moteris vestuviniuose papročiuose“. Sveikinimo žodį tarė iš New Yorko atvykusi Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. Regina Zymantienė. „Tėvynės prisiminimų“ valandėlę surengė visuomenininkė Alina Griniuvienė. Programą atliko mokytojų B. Lencaitis ir S. Lencienės paruoštos šokėjos. Sveikintųjų gre tose taipgi buvo Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, jaunimo sekcijos ir skautų atstovs P. Veršelis. Po oficialių pranešimų suvažiavimo dalyvės Vokietijos LMKF valdybą išrinko: G. Glemžienė, E. Lucienė ir G. Repšienė iš Stutgarto P. Ivinskienė iš Bonnos, D. Malinauskienė ir M. Berentienė iš Hamburgo, St. Rugulienė iš Rastatto; revizijos komisijon — T. Lipšienė ir E. Bauliulienė iš Hamburgo, S. Bauliulienė iš Stutgarto. Reportažas su nuotraukomis apie šį suvažiavimą paskelbė dienraščiai „Stuttgarter Zeitung“ ir „Canntatter Zeitung“, pabrėždami laisvajam pasauliui skirtą dalyvių prašymą remti lietuvių tautos išsilavinimo kovą.

lietuvių studentų ypač pasižymėjo tautine veikla. Ji buvo lietuvių stud. draugijos „Lithuania“ vicepirmininke. Fribourge susidraugavo su Kl. Ruginiu (taip pat įsigijusiu dr.), su kuriuo vėliau apsiėdė.

Karui pasibaigus ir Lietuvai atgavus nepriklausomybę, dr. M. Andziulytė grįžo į Lietuvą ir pradėjo pedagoginį darbą. Nuo 1926 m. ji buvo paskirta Kauno Saulės mergaičių seminarijos direktore, o jos vyras — direktorium Simano Daukanto vyrų seminarijos. Višinskio gatvėje Ruginiai įsigijo namą, kuriame ir mirė dr. M. Andziulytė — Ruginienė po ilgos, sunkios ligos, palikdama našliu savo vyrą (vaikų neturėjo).

Dr. M. Ruginienė visą savo gyvenimą pasižymėjo ypatingu moterišku taurumu, rimtumu, švelnumu. Rengdavosi labai kukliai, bet elegantiškai ir skoningai. Visa savo asmenybe direktorė — mokytoja buvo idealus pavyzdys savo auklėtinėms. Lietuvoje buvo taip pat veikli visuomenininkė, skatydavo daug paskaitų pedagoginiais klausimais arba žvelgdavo į istorinius įvykius. Be to, abu Ruginiai — taip Marija, taip Klemensas — buvo giliai tikintys, nuosirdūs katalikybės rėmėjai, ypač ateitininkų organizacijos.

Marytė Andziulytė, studijuodama Šveicarijoje ir būdama „Lithuania“ d-jos valdyboje pa

laikė nuosirdžius ryšius su lietuvišiais studentais. Iš tų laikų yra užsilikusių korespondencijos su Putinu. Tiesa, šiuo atveju yra paskelbti tik Putino jai rašyti laišakai (V. M. Putino Raštai, X t.). Tačiau iš šių trumpučių laiškelių galima nuspėti apie M. Andziulytės, kaip studentės, charakterį. Dėl jos nepaprasto kuklumo ir rimtumo kolegos manė ją linkstantį vienuolyną. Todėl ir Putinas vieną jai kalėdinį pasveikinimą (1918. XII. 24) lyg ir juokaudamas pradeda:

„Liepė dėl manęs mamytė
Juoda rūbą siūt,
O aš niekad nenorėjau
Zokoninke burt“.

(Žmonių daina)

Toliau ta pačia šypsena: „Kuomi Draugė Marytė taip susirūpinusi? — Danguj respubliką įvesti? — (Priešas): Rimtai Vicepirmininke tik su rimtais žmonėmis draugauti dera. (Pas.) Monarchistas“.

Čia atkreiptinas dėmesys į tą „respubliką“ ir Putino parašą „Monarchistas“. Mat tuo metu, Lietuvai atgaunant nepriklausomybę, tarp šveicarečių studentų vyko aštrūs ginčai — ar Lietuva turi būti respublika ar monarchija. M. Andziulytė tvirtai laikė respublikonų pusę.

Dr. Andziulytė — Ruginienė palaidota š. m. spalio 14 d. Paežeriuose. Ji norėjusi išsėsti šalia savo tėvelių. Amžina ramybė danguje šiai tauriai Lietuvai.

M. M. Slavėnienė

AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJOS
VIENUOLIKTOJO SUVAŽIAVIMO,

ADELAIDĖJE 1973 m. GRUODŽIO 29-31

DARBOTVARKĖ

Gruodžio 28 d. — penktadienis.

8 val. vak. Atstovų susipažinimo vakarienė. Nuotaikai esant, bus galima ir pasižokti.

Gruodžio 29 d. — šeštadienis.

9 val. vėliavų pakėlimas. Mišios. Pusryčiai.

10.30 val. — I posėdis

12 val. — pertrauka

12.15 val. — II posėdis.

2 val. — pietūs.

3 val. — paskaita ir diskusijos. Paskaitininkas kun. Pr. Vaseris kalbės tema: Religija išeivijoje.

8 val. v. — Literatūros vakaras, ruošiamas Adel. atkų sendraugij. Programoje literatūrinės pajėgos iš NSW, Viktorijos ir S. A. Dainuos sol. Paulius Rūtenis. Bilietai tik prie įėjimo. Kaina \$ 1.50. Po programos vaisės programos dalyviams ir ALKF Valdybai.

Gruodžio 30 d. — sekmadienis.

11 val. — Koncelebracinės Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje. Pamaldose dalyvaus arkivyskupo pagalbininkas vysk. P. Kennedy. Atstovus prašome atsižvelgti savo organizacijų vėliavas ir su jomis dalyvauti Mišiose. Po pamaldų — iškilmingai pietūs su vyskupu. Pietums pakvietimus melbourniškiai gauna pas ALKF pirmininką p. V. Laukaitį, adelaidskiai ir kitų vietovių atstovai bei svečiai pietuose vietą užsako pas p. P. Gasiūną: 110 Humphries T-ce, Woodville Gns, SA 5012. Kaina asmeniui \$ 3. Pietuose dalyvaujančių sąrašas uždarytas gruodžio 16 d.

8 val. vak. — Jaunimo talentų vakaras. Programoje dalyvauja Pietų Australijos ir Viktorijos lietuviškas jaunimas. Vyresnieji prašomi šias jaunimo menines pasitangas paremti gausiu dalyvavimu. Bilietai tik prie įėjimo. Kaina \$ 1.50 d. Po programos vaisės tik programos dalyviams.

Gruodžio 31 d. — pirmadienis.

9 val. Mišios. Pusryčiai

10.30 val. — III posėdis.

12 val. — pertrauka.

12.15 val. — IV posėdis.

3 val. — paskaita ir diskusijos. Paskaitininkas dr. A. Stepanas kalbės apie katalikišką jaunimo vaidmenį Australijoje. Po paskaitos — Suvažiavimo uždarymas. Vėliavų nuleidimas.

8 val. vak. Naujų Metų sutikimo balius. Užkandžiais pagendyti stalai. Šilta vakarienė. Gera muzika. Sampa. Sviestų vilčių nuotaika. Visa tai \$ 5 asmeniui. Į balių pakvietimus įsigyti ir staliukus užsisakyti melbourniškiai prašomi pas ALKF pirmininką p. V. Laukaitį. Visi kiti pakvietimus iš anksto užsako ir savo pagaidavimus pareiškia p. P. Gasiūnui, 110 Humphries T-ce, Woodville Gns., S.A. 5012.

Kitų vietovių asmenys kartu su užsakymu yra prašomi laiškan įdėti ir reikiamos sumos Money Order. Baliaje dalyvaujančių sąrašas bus uždarytas gruodžio 16 d. Prašome tą datą prisiminti, nes dėl vietos stokos baliuje dalyvaujančių skaičius yra ribotas — 200.

ALK Federacijos suvažiavimo posėdžiai ir visi parengimai vyks Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave, St. Peters, Adelaide.

Federacijos suvažiavimas jau čia pat. Federacijos Valdyba Jus kviečia jame dalyvauti. Adelaide Jūsų laukia. Ligis susitikimo gruodžio 29 — 31 d.d. suvažiavime.

Pr. Pusdešis ALKF-jos įgal. Adelaideje

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Pamaldų nebus paskutinių šių metų sekmadienį, gruodžio 30 d. Tą savaitgalį vyksta Adelaidėje Kat. Federacijos suvažiavimas, kur bus susirinkę ir lietuviai kunigai. Todėl tą sekmadienį pamaldas išklausykite artimiausioje bažnyčioje.

Naujųjų Metų dieną šventė yra privaloma, bet mes lietuviškų pamaldų paprastai neturime. Taip pat šią dieną išklausykite Mišias artimiausioje bažnyčioje.

Kalėdų dieną pamaldos kaip sekmadieniais — 12 val.

Išpažinčių klausys kun. Dauknyš per Mišias sekmadienį prieš Kalėdas. Čia bus progą pasirošti Kalėdoms ir pasveikinti gimusių Kristų šv. Komunijoje. Kūčių dieną išpažinčių nebus klausoma. Kalėdų dieną išpažintys bus klausomos nuo 11 val.

Plotkelių Kūčioms galima gauti kiekvieną sekmadienį prieš bažnyčios.

Pirmą Komuniją praeitą sekmadienį priėmė šie vaikai: Adomavičiūtė Zita, Kasperaitė Rūta, Kemežytė Valda, Ramanauskaitė Verutė, Sadauskas Dovydas, Savickaitė Dalia, Steponavičiūtė Ramutė, Tamošaitė Dalia, Vaišutis Raimundas, Verbyla Petras.

KALĖDŲ SENELIS

Kalėdų Senelis į Melbourną Lietuvių Namus atvyksta gruodžio 23 d., sekmadienį, 2 val. po pietų. Mamytės ir tėveliai prašomi paruošti savo vaikučius padėklamuoti lietuviškai, padainuoti dainelę ar pašokti Kalėdų Seneliui. Po Senelio apsilankymo vaikučiams bus užkandėliai. Prašome visus vaikučius kuo skaitlingiau atvežti.

Melb. LKM D-jos Vadyba

ALB Melbourn Apylinkės Valdybai už \$ 20. parama Tėviš-

SYDNEJUS

Iškilmingos Kalėdų pamaldos Sydney lietuviams ir svečiams 11.30 val. St. Joachims bažn. (prie John St.) Lidcombe. Pamaldose kalėdinės giesmės atliks Dainos choras vad. Br. Kiverio. Kviečiama kuo daugiau šv. Komunijos — tai Kalėdų esmė.

Kitais sekm. gruodžio 30 d. ir Naujuose Metuose, pamaldos įprasta tvarka: St. Joachims bažn. Lidcombe 11.30 val. Prieš pamaldas išpažintys.

Kalėdinė išpažintis Sydney

Visais Advento sekm., o ypač gruodžio 23 d. — paskutini Adv. sekm. prašoma visus tikinčiuosius atlikti Kalėdinę išpažintį. Dar ir Kalėdose bus klausoma išpažinčių prieš ir per lietuviškas pamaldas Lidcombe. Kas bus priėmęs šv. Komuniją naktinėse pamaldose (mes šiais metais jų neturėsime) galės antrą kartą ją priimti Kalėdose.

Radiojo valandėlė

2 KY radio stoties direktoriui mirus, pavyko dar susitarti su jo sūnumi Raymond Hood — tik jau ne mums įprastu — patogių laikų. Tad šiais metais mano pravedamoji lietuviška radiojo valandėlė per 2KY stotį bus Kūčių dienos pavakary 4 val. 30 min.

Šiais metais ją tikiuosi pajavrinti Toronto choro giesmėmis, kurių plokštelė jau pakeičiui.

Tad įsidėmėkite: **gruodžio 24 d. — Kūčių pavakary 4 val. 30 min. per 2KY radio stotį** girdėsite lietuvišką žodį, Kalėdinių giesmių ir Tautos himną.

WOLLONGONGAS

Gruodžio 23 d. dar bus prieš kalėdinės pamaldos ir Wollongong lietuviams 5 val. p.p. St. Francis koplyčioje. Tai gera progą atlikti išpažintį ir priimti Kalėdinę Komuniją.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už lankymą manęs ligoninėje ir namuose, kun. Pr. Vaseriui, Melb. Kat. Mot. D-jai per p. Ziogienę ir visiems draugams, pažįstamiems bei kaimynams, kurie kaip saulės spindulėliai žadino viltį padrašinančiu žodžiu ir kėlė nuotaiką gėlėmis ir dovanomis.

Visiems nuoširdus ačiū.

St. Švambarienė

HOBARTAS

Kun. Gaidelis bus Hobarte

Kun. Stasys Gaidelis, SJ, Kalėdų II dieną keliom savaitėm iš Melbourn išvyksta į Hobartą. XXIV Sporto Šventės atidaryme atliks lietuviškas pamaldas St. Therese bažn. Moonah, gruodžio 27 d., ketvirtadienį, 10.30 val. Kitas lietuviškas pamaldas turės St. Carlo bažn., Elizabeth St. Hobart, per Tris Karalius, sausio 6 d., ir sausio 13 d. Abu šiuos sekmadienius lietuviškos pamaldos 11 val. Jis apsisistos pas Tėvus Jėzuitus St. John Fisher College, College Road, Sandy Bay. Tel. 23 1106.

LIET. PARAP. KIOSKE MELBOURNE GAUNAMOS

KNYGOS

Alpis — Istorinis romanas Amžinasis Lietuvis, Alanto Abraomas ir sūnus, Barono Brolio Mykolo gatvė, Cinzo Baltijos balsas, Slavėnas Bendravimas su Lietuva Didysis jo nuotykis, Eretas Dabarties kankiniai (Liet.). Eilėraščiai, H. Radauskas Eleven Lit. Artists Grįžimas į laisvę, Rūkienė Gyvoji liturgija, Žilys History of Lit. Nation Ideals ir laikas, Girmius Ištikimoji žolė, A. Kairys Jaunystės atsiminimai, Požėl. Kvartetas, Ostrausko drama Karnavalo aikštėje, Švaistas Komun. — Antikristo religija Lithuania 700 years, 5 aut. Liepalotų medynuose, Orint. Metai su Dievu, Prunskis Nužmogintieji (lenkų darbai)

Sydnejaus Parapijos Savaitgalio

Mokykla baigė mokslo metus

Jau ankstų gruodžio 2 rytą Lidcombe parapijos salėje vyko Tėvų komiteto, mokytojų ir tėvelių pasiruošimas mokslo metų užbaigimui. Visi mokiniai, pasipuošę tautiniais rūbais, organizuoti drauge su mokytojais, dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo kun. P. Butkus, o šiai iškilmei pamokslą tarė kun. P. Martūzas.

Tuoju po lietuviškų pamaldų visi rinkosi į parapijos salę. Prie mokinių, tėvelių ir mokytojų buvo dar daug veidų, kuriems rūpi lietuviybės išlaikymas Australijoje.

Programą pradėjo mokyklos abiturantai — 5 skyriaus mokiniai, kuriu buvo penki, ir vienos gražios mergaitės: Barkutė, Cox, Daubaraitė, Stašionytė ir Šlitytė. Jos gražiai pasirodė savo atsisveikinimu su mokykla, o jų skambiom dainom padėjo muzikė Z. Belkutė.

Kiekvienas skyrius turėjo savo pasirodymą. Ypatingai publika sutiko karštais plojimais mažuosius pipiriukus — darželio mokinius, kurių šiais metais buvo didžiausias būrys. Po jų sekė I-II-III-IV skyriai. Jų programa buvo įvairi — eilėraščių, vaidybų, tautiniai šokiai ir dainos. Visi jų pasirodymai džiugino publiką, ypač tėvelius ir senelius, kad idėtas darbas pasirodė gražiais vaisiais. Šiais metais buvo mokinių ir iš mišrių šeimų, kurie stengiasi išmokyti savo tėvelių ar mamų gimtosios kalbos. Mokytojai įdėjo daug širdies, pasiŃventimo, Tėvynės Lietuvos meilę vaikučių širdelėse.

Mokyklos vedėjas Br. Genys dėkojo visiems tėveliams už savo vaikų atvežimą į mokyklą ir mokytojams už darbą. Mokyklos globėjas kun. P. Butkus dėkojo mokiniams už mokyklos lankymą, gerą pamokų ruošimą, o atsisukęs į V skyrių tarė: čia yra Lituanistinių kur-

tų testinumas, kurio vaisiais džiaugsimės vėliau. Mokytojams įteikė dovanėles — knygą Nežinomų keleliai su savo poetišku įrašu:

— Jūs ainiai didvyrių, žygius kurių amžiai legendom karioja. Šventam pareigų aukure kilniosios aukos nestokojanti. Kantri uolumu skelbiat garsą — gyvybę prabočių šalies, įkvėpdami brangųjį žodį ir meilę gimtosios kalbos, širdyse atžalyno — Tautos Ateities.

I sceną pakviestas p. Juozas Slavėnas, kuris lietuviams pažįstamas ypač savo įdomiais straipsniais mūsų spaudoje, ir abiturentas apdovanojo savo knygute Apsakymėliai priaugdanti jaunimui, tardamas kiekvienai po žodį.

Po mokinių pasirodymų, Tėvų komiteto pirmininkas Algis Bučinskas vėl visiems padėkojo už paramą, išlaikant parapijos savaitgalio mokyklą — lietuviškumo židinį ir ypač mokytojams už didelį tautinį darbą. Sydnejaus lietuvių gydytojų d-jos pageidavimu jų prisijungti pinigine auka buvo paskirstyta mokyklos nuožiūra visiems mokiniams pagal jų pažangumą moksle. Tėvų komitetas apdovanojo abiturentes, o mokytojus — vokeliais.

Siuos mokslo metus užbaigė 55 mokiniai. Mokytojav: Teresė Zakarevičienė, Sofija Mauragienė, Aida Zubrickienė, Pajauta Pullinen, Jadvyga Burokienė, Julija Lašaitienė, Marija Cox, Gražina Grybaitė, Aldona Stasiūnaitienė, Juozas Maksvytis, Jonas Zubrickas, mokyklos vedėjas Br. Genys, mokyklos globėjas kun. P. Butkus. Programa baigta Lietuvos himnu. Visi mokiniai, mokytojai, tėveliai ir svečiai savo pasilabėjimus užbaigė prie vaišėmis apkrautų stalų.

Buvęs

Kariuomenės Šventė Sydnejuje

Vienas įspūdingiausių minėjimų, kokių senai pasigedome audringoj Sydnejaus padangėj, tai ramovėnų suruošta ka-

davinį ir tik rusų buvo likviduota. Kariai, pasitraukę iš tėvynės, ir partizanai tęsia ir tęs kovą dėl Lietuvos laisvės.

SPORTAS

ADELAIDE

Krepšinis

Vytis — West Adelaide 40-29
Berniukai žemiau 16 m. nors pralaimėjo pirmą kėlinį, bet antrame atnešė gražią pergalę. Taškus pelnė: P. Jaciuns kis ir S. Navakas po 11, E. Jucius 6, J. Jaciunksis 12, A. Vieraits, P. Urnevičius, R. Gen, E. Kubilius, A. Jaunutis.

Vytis — Sturt 55-20

Mergaitės žemiau 18 m. len gvai laimėjo prieš savo varžoves. Taškus pelnė: I. Rupinskaitė 18, K. Kelsey 1, S. Visorkaitė 7, R. Rupinskaitė 11, L. Jaunutytė 16, P. Molnar, R. Pledzinskaitė.

Vytis — North I 69-10

Jaunės eina be pralaimėjimo. Taškus pelnė: L. Jaunutytė 18, I. Rupinskaitė 16, R. Rupinskaitė 15, P. Molnar 8, K. Kelsey 6, S. Visockaitė 6, R. Pledzinskaitė. Mūsų mergaitės pakviestos į P. Australijos jaunųjų krepšinio pirmenybes Bowden stadione sausio 12-13.

Vytis — PT. Adelaide 40-15

Moterų komanda sužaidė pavyzdinčiai, nors ir priešininkės buvo geros. Taškus pelnė: G. Krivickaitė 10, K. Stalbitė 9, J. Juciūtė 6, A. Stalbitė 6, N. Marcinkevičiūtė 4, M. Rudzinskiene 3, R. Scholze 2.

Tinklinis

Vytis — Barosa 3-0

Mūsų tinklininkai šiame turnyre žaidė B grupėje ir gerai pasirodė, treniruojami A. Morkūnaitės. Finaluose mūsų vyrai tapo čempionais. Už komandą žaidė: M. Mauragis, S. Visockis, J. Morkūnas, A. Kalnins, J. Donėla, G. Ragauskas. Vasaros sezono komanda bandys pereiti į A grupę, kur varžovai stipresni.

Edas

— Pietų Australija daugiausia pagamina vyno ir spiritinių dalykų, vynuogių degtinės, vadinamos brandy arba konjaku. Min. pirm. Whitlam prieš rinkiminėje kompanijoje pasižadėjo tą pramonę remti, rinkliavomis neapdėti ir panaikinti liberalų ir krašto koalicijos uždėtą